

Tvetydig integrering

MASTER: Hva betyr integrering for identiteten til de som omfattes av prosessen? Torbjørn Olseth har i sin masteroppgave brukt eksistensfilosofene Simone de Beauvoir og Jean-Paul Sartre til å bygge opp en grunnleggende forståelse av hva integrering innebærer.

I samarbeid med Masterbloggen presenterer Salongen aktuelle masteroppgaver i filosofi. Ingrid Grønli Åm er Masterbloggens fagredaktør for filosofi og idéhistorie.

En truet identitet?

I masteroppgaven har Olseth tatt for seg den tilsynelatende motsetningen mellom integrering og forestillingen om en stabil identitet. I en integreringsprosess tenker man seg at identiteten til en viss grad kan omformes slik at man føler en tilhørighet til det samfunnet man integreres i. Dette skal imidlertid ikke gjøres på en slik måte at den opprinnelige identiteten viskes fullstendig ut: Man ønsker seg et gitt mangfold som skal være en styrke for et liberalt samfunn.

Til en viss grad synes altså integrering og identitet å stå i et motsetningsforhold, slik at integrering blir noe som «tærer på» identiteten, og dermed må brukes forsiktig for å ikke «ødelegge» den.

Opp mot et slikt perspektiv setter Olseth det eksistensfilosofiske, som han mener åpner for en integrert forståelse av disse fenomenene gjennom analysen av menneskets situasjon.

Menneskets situasjon

Et av de grunnleggende trekkene ved eksistensfilosofi, uttrykt i det kjente slagordet «eksistensen går forut for essensen,» er at mennesket ikke er noe bestemt; mennesket defineres først og fremst av dets frihet. Selv om mennesket defineres av friheten, er det slik at friheten må være både konkret og situert: Man velger alltid konkret mellom alternativene som presenterer seg ut fra den situasjonen man er i.

Et viktig aspekt ved det som utgjør ens situasjon, er det som i eksistensfilosofien kalles ens faktisitet. Faktisiteten er det aspektet ved menneskets eksistens som omfatter ting man på et eller annet nivå tross alt kan si at man er. På det mest generelle nivået, innebærer faktisiteten det faktum at man eksisterer, men den inkluderer også ting som ens historiske samtid, sosiale posisjon og kroppslige og biologiske beskaffenhet.

Oppfatningen av oss selv og andre

Ved hjelp av Beauvoirs og Sartres filosofi betoner Olseth hvordan ens identitet påvirkes av de oppfatningene omgivelsenes har om en. Et moment i den eksistensfilosofiske tenkningen som særlig Sartre fokuserte på, er hvordan den Andres blikk kan bli en del av faktisiteten. Hvis man mistenkes for juks, for eksempel, blir dette at man ses som Jukser en del av ens faktisitet, enten man har jukset eller ei: Det at man erfarer seg som Jukser, påvirker de muligheter som konkret presenterer seg for en.

Betydningen av blikket og forståelsen det bidrar til av oss selv knytter Olseth til det perspektivet Beauvoir anlegger på undertrykkelsen av kvinner. I store deler av historien tilsa fortellingene om kvinnen at hun hadde en viss plass, og dette var også mange kvinners egen oppfatning.

Til tross for at kvinnene selv valgte fritt, åpner en slik analyse av faktorene som bidrar til selvforståelsen en mulighet for å påpeke et undertrykkende aspekt i deres situasjon.

Tvetydig integrering

Gjennom disse perspektivene argumenterer Olseth for at integrering er dypt tvetydig. På den ene siden er det mulig å være integrert i en verden som vesentlig ikke tilhører en, og hvor alt er til for andre. Dette er undertrykkelsessituasjonen, hvor man møter begrensende historier samme hvor man snur seg. På den andre siden er mulig å være integrert i en verden som tilhører en, hvor redskapene og aktivitetene viser til en selv, heller enn til andre: Jo, jeg kan få den jobben, selv om jeg heter Iqbal. I den forstand handler det om frigjøring, og da også mer spesifikt om å integrere mennesket til frihet, heller enn å forvise det til en egen eksistenssfære, avskåret fra alle andre.

Les mer om Torbjørn Olseths masteroppgave på [Masterbloggen](#).